

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Vorbă cuminte

(+) Am fost și suntem de convingerea că cea mai mare și mai binecuvântată zi în istoria neamului nostru va fi aceea în care va fi refăcută deplin, sub egida Romei creștine, unitatea religioasă a întregului neam românesc. Până atunci se vor irosi zadarnic sumedenie de energii prețioase ale sufletului nostru latin, osândit să se sbată sterp — sub respectul religiosității vii, constructive — în urma înstrăinării dela alvia lui firească, croită de Pronie: catolicismul greșit pe latinitate; ori dacă cineva vrea mai bine așa: latinitatea îmbibată de catolicism.

Din seria celor de-un gând cu noi face parte și d. Dr. Victor Corbul, medic-colonel în retragere, care scoate la Oluj o bine gândită revistă periodică bisăptămănală „Sic cogito...” Reținem din articolul Dsale: „Români ortodocși — Români uniți”, apărut în nr. 6 din 26 Aprilie c. al numitei publicații ideea că, în privința religioasă, pe lângă o superioară înțelegere a realităților istorice, dogmatice și mai ales specific naționale românești, uniții și neuniții ar putea forma, fără mari greutate, o singură biserică. Ca prim pas spre aceasta d. Corbul preconizează o convenire a capilor celor două biserici, „cu tot cortegiul lor de episcopi, preoți și tot felul de oameni învățați”, pentru ca să dezbătă și să propună împreună, sine ira et studio, un memoriu binechibzuit al unicei biserici românești ce ar fi să se adăpostească sub protecția Romei, mama noastră. Încercările de unire a Răsăritului cu Apusul din trecut să nu ne descurajeze. În toate acele cazuri se trata cu un Răsărit ai cărui patriarhi numai Români nu erau și cărora numai de dragul latinității nu le ardea. Pe când cazul nostru e cu totul altul. Punctele diferențiale (purcederea sf. Spirit și dela Fiul, pâinea azimă la consacrare, purgatorul, infalibilitatea) nu sunt ceva obstacole de netrecut. Unul singur: supremația Ponteficului roman poate să pară peatră de sminteală în ochii cutărui biserican orgolios. Incolo biserica română și-ar putea păstra și după unire toate datinele sale bune de până acuma. — Care va să zică: „Mici jertfe personale din partea capilor bisericilor românești și s'ar reda liniștea unui neam! Și tot prin ruperea legăturilor nenaturale cu Bulgaria, Grecia, Sârbii și Rușii am scăpa dintr'o ambianță spirituală acum paralizantă, iar mai curând ori mai târziu mortal sufocantă. (Gestul de deunazi al lui Sergie moscovitul e un memento grăitor). — Dealtfel pentru cei în stare să cugete serios e limpede că: „Dacă vreodată România noastră va fi sortită să dispară ca stat de sine stătător, tot din cauza legăturilor religioase nenaturale va fi”. Așa devine chestia unirii celor două biserici românești într'una singură, sub supremația Romei, chestie națională de prima însemnătate. Și dacă se află intelectuali cari să-i facă opoziție, aceștia ori nu mai cred în nici o dogmă, ori sunt dintre aceia cari „deși poartă nume neaoș românesci, totuși nu pot uita că strămoșii lor au fost Greci, Bulgari, Ruși etc. și cari își mai văd în oglindă specificul nas al înaintașilor”. — Să poată împiedeca încă multă vreme aceștia și câțiva bisericani inconștienți și vanitosei opera de deplină încheiere și ulterioară naturală și rapidă desvoltare integrală a neamului nostru? Rămâne să se vadă! Și până atunci stăm încă odată constatatarea că lumina își face loc în pofida obrocului sub care zadarnic cearcă s'o mai find atâția prieteni ai înținericului. — Pentru biruință ei deplină și cât mai grabnică, cu pace Domnului să ne rugăm!

Primatul dreptății

Problema salariilor — Minim de existență și dreptate în organizarea mizeriei — Temeiul rezistenței sufletești

(=). Guvernul ne poruncește să fim optimiști și să avem răbdare. Ascultăm cu toată inima. Suntem siguri, că puterea de viață a neamului și bogăția țării sunt mai mari decât încercările prin cari trecem. — În aceeaș vreme însă vedem și simțim, că mizeria crește înspăimântător. În deosebi situația funcționarilor este desperată. Salarii nu primesc cu lunile. Credit nu mai au niciări. Din ce să trăiască? Foamea nu se alină cu descântece, nici cu discursuri ministeriale. Cu amenințări și pedepse, cu atât mai puțin.

Totuși aici am ajuns. Pensionarii și funcționarii se agită tot mai violent și își prind pâinea cea de toate zilele. Guvernul le face teoria crizei universale și le pune în vedere represalii. O situație care nu mai poate dăinui fără a primejdui marile interese ale țării.

Ne dăm seama cu toții, că problema salariilor este mai complexă decât pare. Ea nu-și poate găsi soluția mulțumitoare, decât în refacerea generală a vieții economice. Care, la rândul său, reclamă o nouă orânduire a întregii vieți publice. — De altă parte, nimeni nu spune că guvernul n'ar vrea să îndrepte nenorocirile ce ne apasă și că nu-și bate capul cu soarta funcționarilor. Face, evident, ce poate! Totuși nimeni nu-i mulțumit și îndârjirea crește mereu. Sunt răi funcționarii și lipsiți de patriotism? Doamne ferește! Dar ceace poate și ceace face guvernul pentru a le ușura soarta și a le prelungi răbdarea este evident prea puțin.

Pentru asta se cer, anume, necondiționat două lucruri, cari li-se pot da și fără a soluționa criza în întregul ei. Cari?

Mai întâi un *minim de existență*, redus până la neverosimil, până la puterea de plată efectivă a finanțelor noastre bolnave și haotice. Acest *minim însă să se plătească regulat!* Este absurd și stupid ceace se întâmplă acum: menținem salariile pe hârtie la o cotă pe care bugetul nu o suportă și, în schimb, nu le plătim pur și simplu. Nu există țară unde să se poată și numai încerca acest patent ingenios și dezastruos. Mai sunt ele state cu finanțe zdruncinate și cu sărăcie mai grea decât a noastră; dar lucrul acesta, de a se juca cu pâinea de toate zilele a familiilor de funcționari și a le da discursuri patriotice în loc de salarii nu și-l îngăduie nici una. Este primejdios!

Și mai important decât aceasta este altceva: *să se facă dreptate în organizarea mizeriei generale!* Trebuie să existe o rândulală și un sistem și în împărțirea sărăciei! Ceace se întâmplă acuma este revoltător. Sunt fericiți cari nu știu de criză. Unii au salarii prea mari,

alții prea mici. Unii sunt plătiți la zi; alții în întârziere cu o lună, cu două, până la nouă. Fără nici un criteriu, ci după bunul plac al hazardului, după influențe ascunse și inavuaibile, după capricii și noroc. — Ei bine, în felul acesta se clatină credința în dreptatea țării și se slăbește puterea de rezistență sufletească a funcționarilor! La nevoie omul se mulțumește cu puțin și este capabil de sacrificii nelinchipute. Trebuie însă să albă convingerea, că jertfa lui are în sine eroism, și că i-se cere pe dreptate. În schimb, nedreptatea provoacă revolta chiar și atunci, când mizeria fizică nu-i insuportabilă. De aceea întâia și suprema datorie a guvernului este: să facă dreptate fără amânare și fără șovăire. În creșterea salariilor și în plățile lor deopotrivă. Altfel se distramă frontul sufletesc al țării, suportul indispensabil al rezistenței materiale.

Și încă ceva. Guvernul să încunjure orice aparență de risipă și să facă economii serioase. Și în această privință lasă mult de dorit. Ce însemnează, mă rog, pentru vremuri de sacrificii sângeroase, excursiunea de plăcere a parlamentarilor în Egipt? — Pentru ultimele decorații s'a cheltuit peste un milion. De ce? S-a trimis la Paris un înalt funcționar din minister, ca să cumpere cărți de 800,000 Lei pentru biblioteci. Nu mai puteam aștepta nițel? Încă una nostimă: cu semi-ministri debarcați din guvern. În ziua când au ajuns și ei simpli cetățeni, țara a avut o clipă de satisfacție. În curând însă guvernul a ținut să ne asigure, că nu-i lasă pe drumuri: a constituit pentru fiecare din ei câte o comisie abracadabrantă, pe care să o prezideze cu toată autoritatea morală și, de sigur, cu toată cheltuiala materială a unui subsecretar de stat. Despre una măcar s-a spus limpede: i-s-a trecut întreg bugetul fostului secretariat al Ardealului. — Fleacuri, de sigur. Cari provoacă însă, pe bună dreptate, indignarea publică.

În vremuri grele și pline de primejdii, ca acelea prin cari trecem, întâia datorie a cărmuitorilor este să cultive capitalul sufletesc al țării, elanul și încrederea ei în biruință. Condițiune esențială spre aceasta este întinarea dreptății în viața publică și chivernisirea cu grijă exagerată a banului public. Acesta este începutul îndreptării. — Până nu-i târziu, guvernul să ia aminte!

Păcat și pedeapsă. Nefasta doctrină a lui Malthus, în loc să dispară, câștigă noi adepti; se arată ba ici, ba colo, împopoțonată când în haine împrumutate dela sociologi, când cu hârtii de îndreptățire dela fiziologi, făcând ravagii pe ori unde își poartă pașii.

O singură barieră are: morala catolică. Incolore toate căile-i sunt libere și toate ușile deschise, mai ales de când biserica anglicană i-a dat bilet de liber parcurs în lumea largă. Asociația celor dela „Sfatul pentru igiena socială” are grijă să se facă uz de această libertate. Conferințele ținute în cadrele acestei asociații s'au scos și în volum prefațat de arhiepiscopul anglican din Liverpool. Titlul volumului e cât se poate de nevinovat: Pregătirea la căsătorie. Cuprinsul: orientări și lămuriri în chestia: cari mijloace sunt vătămătoare și cari sunt nevătămătoare când e să se împletească zămislirea? Ba sunt și „Birouri pentru cauze personale”, cari dau sfaturi tinerelor părechi de însurăței (ce poate nici când nu se vor lua) cari sunt „cele mai bune metode” pentru a încunajura balastul nașterilor. Judecătorul dela casație Mac Cardie a cerut de-a dreptul ștergerea paragrafelor de lege ce prevăd pedeapsa prunciderii și a avorturilor. Alții s'au ridicat cu alte propuneri la fel de „luminate” și „avansate”. În Anglia și alurea.

Rezultatele se văd. *Sunday Express* face constatări înfloritoare, privitor la mișcarea populației alor patru mari popoare culturale. Și anume: în Germania de azi sunt 4 milioane de părechi de însurăței tineri fără copil, în Anglia 2 milioane, în Franța 2 milioane, în Statele Unite 5 milioane. Numărul familiilor fără rod din Anglia s'a dublat în ultimii 20 de ani. — Sociologul german Ernest Kahn a calculat și a ajuns la incheierea că de se va „progresa” și pe mai departe în proporția de până acum, în 1975 Germania va avea — 15 milioane locuitori. Tot dânsul stabilește, că nașterile de acum în raport cu cele de mai demult au scăzut cu 47 %; din totalul căsătoriilor post-belice 40 % fiind infructuoase. Dintre orașe Berlinul atinge recordul: 54 % a căsătoriilor mai nou lipsite de copil.

Se va zice că pricina acestor stări de lucruri e mizeria. Dar nu e așa. Faptele grăiesc împotriva: anul de belșug din trecutul apropiat n'au influențat mai favorabil procentul nașterilor. Rădăcina răului prin urmare este a se căuta aiurea: în relaxarea moravurilor.

Religia în școală

O modificare norocoasă în legea învățământului primar

Nici cu rea voință nu ne-am putea plânge, că școala noastră încremenește în forme vechi. Răvna pururi laitoare a guvernelor și a ministerului instrucțiunii, cioplește și schimbă la ea permanent. Un mare neajuns, de sigur, pentru formarea tinerelor generații, pe lumea sufletească a cărora se imprimă pentru totdeauna pecetea confuziunii și a neisprăvirii. Aceasta cu atât mai vârtos, că multe din reformele și schimbările teografice, ce surprind lumea școlară în cap de noapte, la mijloc ori la sfârșit de an, nu sunt din cele mai fericite. Din potrivă. — Sunt însă și excepțiuni laudabile. Așa modificarea art. 61 din legea învățământului primar, adusă de Adunarea Deputaților în 26 Martie 1932, privitor la predarea religiei, este vrednică de toată atențiunea și lauda. Contrar unor tendințe, mai mult ori mai puțin ascunse, de laicizare a școlii, ce au existat pe la minister și la o parte din corpul didactic, Parlamentul a fixat în lege voința fermă a țării de a-și crește copiii în spiritul credinței și a le face educația religioasă prin aceia, cari sunt chemați prin însăși misiunea și pregătirea lor la aceasta slujbă nobilă și grea de răspundere; prin preoți, sub directivele și controlul autorității bisericești competente. Este firesc, că în aceeași vreme și obligă pe preoți cu predarea acestui învățământ. — Deși față de procedura noastră din Ardeal, urmată și până acum, nu este o înnoire mare, totuși pentru importanța lui principială și precizările practice ce aduce, e bine să fie cunoscut acest articol unic, în întregime, și de preoțimea noastră. El sună așa:

„Articol unic. — Articolul 61 din legea învățământului primar din 26 Iulie 1924 se modifică precum urmează:

Învățământul religios-moral este obligator. Materia de studiu și programa acestui învățământ vor fi stabilite de Sf. Sinod pentru Biserica Ortodoxă Română, iar pentru celelalte confesiuni de autoritățile superioare respective, în ambele cazuri în înțelegere cu Ministerul Instrucțiunii.

El se predă în localul școlii, în două ore pe săptămână, în fiecare clasă sau divizie și în mod gratuit de preotul parohiei. Acolo unde nu este preot sau preotul este infirm, se va preda de învățător sau de persoana indicată de autoritatea superioară religioasă, cu aprobarea Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor.

Dacă elevii unei școale aparțin multor confesiuni, eclesiasticii cultelor respective îngrijesc, în mod gratuit, de instrucția și educația religioasă a elevilor, rezervându-li-se ore speciale în orarul școlii, astfel ca învățământul obișnuit să nu fie turburat în meroul său, nici școlarii să nu fie împlinedeați de a veni exact la orele hotărâte pentru predarea celorlalte lecțiuni.

Controlul învățământului religios se face pe lângă organele de control ale Ministerului Instrucțiunii, de autoritatea bisericească respectivă.

Predarea învățământului religios și moral în mod gratuit de către eclesiastici constituie o parte esențială a misiunii lor pastorale; neîndeplinirea sau neglijaarea acestei datorii atrage după sine sancțiuni.

Ministerul va aduce la cunoștința autorităților superioare bisericești abaterile dela aceste îndatoriri, pentru a lua măsuri disciplinare în contra preoților vinovați, în conformitate cu regulamentul pentru procedura instanțelor bisericești.

Preot sărbătorit. Cetim în ziarul „Satu Mare”, numărul din urmă, că un comitet de inițiativă a plănuț aranjarea unei întruniri festive la Mofninul mic pe ziua de 15 Martie. Rostul întrunirii: sărbătorirea p. *Gheorghe Murășanu*, canonic onorific, protopep și paroh al numitei comune.

Când se scriu aceste șire praznicul dela Mofninul mic e trecut deja. Nu-i trecută însă icoana vremilor de urgie prin cari a străbătut sfidându-le, cel sărbătorit, nice nu-s șterse și nici nu se vor șterge învățămintele sbuciumate și semnificativele sale vieți de dârză război pentru limbă și pentru lege.

P. *Gheorghe* s'a născut la 1858 în Ținutul Sălajului din părinți țărani. Teologia o termină la Budapesta. Cuibarul de șovinism maghiar de pe malurile Dunării n'a făcut decât să-i măriască dragostea de ai săi. Mai târziu când i-se va impune să propună în gurește religia la liceul din Careii Mari, unde ajunsese profesor, dânsul va protesta cu în-

Foița „Unirii”

Pionerii sf. Uniri în Rusia

— Notițe informative și câteva reflexii —
de *Marin Barbu-Bănășeanu*

Convingerile nu se impun cu forța brută. Adevărul n'are lipsă de cnută. Cel religios mai puțin ca oricare altul. Acesta se impune prin vitalitatea-i inerentă, prin armonia intrinsecă a tezelor sale și prin evidența copleșitoare a întregului său sistem doctrinar-practic. Pentru a fi cunoscut, recunoscut și îmbrățișat se recere un singur lucru: inima curată, despre care știm că are darul de-a vedea pe Dumnezeu. Tabere de se vor ridica apoi împotriva ei și nu se va clătina; nici un fel de vigilență polițienească nu o va împiedeca să meargă pe calea sa și nici un fel de aparat al puterii lumesti, chiar dublat de-ar fi de uneltirile celor din strana cu chichițe dominante, nu o mai poate înfrica și opri în sborul său spre soarele ce-i lucește chemător și incurajator.

Viguroasa mișcare unionistă pornită în Rusia țaristă spre sfârșitul veacului trecut de o mână de suflete de elită, și încununată de izbânzi ce au dus în 1917 la înființarea exarhatului rus unit de rit bizantino-slav, grăiește, în această privință, mai elocvent ca orice tratat, oricât de vast și de savant. Bazați pe însemnările prințului-preot *Petru Wolkonșky*, rus convertit și el, publicate sporadic în *L'Unité de*

L'Eglise anii din urmă, nu va fi fără de folos să petrecem puțin în lumea de frământări și de dureri a renașterii bisericii sf. Olga, a sf. Vladimir, a lui Jaroslav cel înțelept și a lui Vladimir Monomahul în vechiul ei leagăn. Cei ce au luptat pentru înfrunțarea acestui vis și drept al străvechei creștinătăți ruse fiindu-ne totatătea puncte de reazim și de orientare.

I.

1. *Vladimir Solovieff* (1853—1900) poate fi socotit ca șeful spiritual al mișcării catolice ruse. Docent universitar la Moscova și Petersburg, după splendide studii istorice, filologice, matematice și teologice. Geniu strălucit cum puține cunoaște lumea slavă. Scriitor neobosit și multilateral. Adâncirea dogmelor și a istoriei bisericii îl mână spre alvia catolicismului. Sincer și consecvent ca totdeauna și în toate, ascultă și într'asta glasul conștiinței: se declară deschis și pe față adept al crezului roman, ținând însă cu sfințenie la formele rituale răsăritene. Opera sa: „Rusia și Biserica universală” a fost un eveniment epocal. Pentru Solovieff a fi ortodox în adevăratul înțeles al cuvântului e tot atâta ca a fi catolic. Dogmele catolice zise „noi” nu sunt decât desvoltarea firească a doctrinei genuine ortodoxe. Schisma bisericii rusești e numai de facto, nu însă și de iure, și un Rus ortodox, după dânsul, nu are decât să primească și să realizeze ortodoxia în plenitudinea ei pentru a se reincadra, ipso facto, în organismul bisericii universale, fără nici o formalitate de trecere. Declarațiile acestea au prilejit anumite bănueli

privitor la „catolicismul” său. Facsimilul actului de trecere, săvârșit în 18 Febr. 1896, și publicat în *Kitej* (No. 8—12 din 1927) a pus însă capăt oricărei discuții pe această temă. Filosoful-apostol al Rusiei moderne a închis ochii ca murturitor al crezului catolic, ortodoxia însă sobornică rămânându-i datoare până azi de răspunsul la întrebarea precisă: care săber ecumenic, când și unde a caterisit pe Papa și pe Biserica ascultătoare de el, respectiv dogmele acesteia timbrate drept eretice de atâția bisericari disidenți?

2. *Prințesa Elisaveta Wolkonșky* (1838—1897). Figură proeminentă a aristocrației și a intelectualității ruse. În posesia unei culturi teologice rare, se dedică în chip special studiului istoriei. Confruntă originalul actelor sobornice și a scrierilor Sf. Părinți cu traduceri autorizate rusești și rămâne scârbită de falsitate strecurată conștient în aceste păcătoase răsălmăciri. Trece, pe față, la catolicism și ia luptă în scris cu minciuna oficială ce inveninase abia în vreme sufletul neamului său. Tipărește la Berlin în 1887, lucrarea: *Despre Biserica*. (Acasă nu admitea așa ceva censura). De sine înțeles că provoacă vifor de indignare în cercurile oficiale mai ales cu ediția a doua, tipărită deja în Petersburg, după manifestul din 1905 al lui *Nicolae II*. Critica ce i-o fac, din ordinul lui *Pobedonostsev* — procurorul Sf. Sinod — trei somități teologice: profesorii *Belaieff*, *Katansky* și *Lebedev* răspunde cu o altă lucrare: „Tradiția bisericească și literatura teologică rusă”, compusă cu răbdare și pricepere, în singurătatea moșiei sale dela

ignare și mai bine va părăsi catedra, decât să-și renege principiile naționale. Iar când vizitarea episcopiei de Hajdudorogh, Iaczkovits, va face o vizită canonică în 1913, cu gândul de-a-i pângări puritatea românească a bisericii și școlii din Moffin, pâr. Gheorghe în fruntea credincioșilor săi, îi va face o „primire” pentru care va fi osândit la un an și jumătate închisoare.

Au trecut însă toate acele și multe alte suferințe ca un vis urât. Zilele învierii naționale au găsit pe vechiul luptător întreg, în pace, înstărit și sănătos. — Deie-i Domnul zile îndelungate încă!

Câți bolșevici sadea numără Sovietele? După statistica din urmă, publicată de Molotow, partidul comunist din Rusia are 400.000 de adepți, dintre cari 347.000 muncitori în fabrici, 139.000 de la căile ferate, 48.000 țărani și 186.000 plugari. La 700.000 membri ai partidului comunist sunt funcționari sau angajați de întreprinderi mănoase.

Câtu-i pentru tineretul comunist din Rusia azi, acela numără la 2 milioane de capete. „Komsomoli” în toată regula însă abia de vor fi 20% dintre ei. Privitor la elementele ce „simpatizează” cu bolșevicii, dar fără a fi trecuți în registrele lor, i-a succes lui Paul Marion să afle următoarele: Prin fabrici sunt cam atâția cât cei înregistrați formal; printre slujbașii inferiori aproape nici unul; printre slujbașii de mijloc cam —3 la un comunist; oficialii înalți aproape oți; țărani cam 1 milion.

Va să zică: din cele una sută cincizeci milioane locuitori ai Uniunii Sovietice cam 4 milioane sunt comuniști sadea, respective elemente ce „simpatizează” cu bolșevismul, iar milioane „Komsomoli”, adică tineri de mare speranță pentru visurile tovarășilor roșii. Aceștia, fiind bine organizați și având în mâini puterea, se care se folosesc fără să-și facă ceva scrupule, taie și spânzură pe cine vreau, când vreau, um vreau, în moștenirea lui Petru cel Mare.

Știri mărunte

Personale. Pâr. Dr. Ioan Coltor, canonic mitropolitan și deputat, a fost primit, Miercuri după amiază, într-o audiență mai lungă, de M. Sa Regele.

Păstorul între olțele sale. Excel. Sa pâr. Valeriu al Orăzii a ținut să facă de 15 Mai o inspecție a școlilor din Beiuș. După slujba Pontificală, la care a predicat, marele Păstor s'a îndreptat spre liceul de băieți. Aci a fost întâmpinat cu fanfara liceului, pentruca programul festiv să-l continue corul aceluiași liceu condus de prof. T. Naghi, (la serviciul divin cântase corul d. Gh. Ardeleanu), căruia i-a urmat luminatul cuvânt ocazional al dlui dir. Dr. Flueraș, omagiile călduroase ale pâr. Dr. Hetcou (în numele credincioșilor), prof. I. Bușiția (Agru), dna E. Ștefănică (Reun. Mariană), declamarea elevei E. Popa și cuvântul de mulțumită al elevului O. Dănilă. Primirea ce s'a făcut după masă înaltului Părinte la internatul de fete a fost tot atât de entuziastă. Sentimentele de cari e cuprins acest așezământ față de darnicul și înțelegătorul său Patron, le-a tălmăcit în cuvinte simțite eleva N. Pop din cl. VII. — Dorul turturora, cu prilejul împlinirii alor zece ani de arhierescă păstorire în acele părți, este cel cuprins în urarea sinceră: Intru mulți ani, Stăpâne! (P. E. Reni).

Zece Malu Românesc la Roma. De sărbătoarea națională a tuturor Românilor a îmbrăcat haină de mare praznic și biserica noastră din strada delle Coppelle a Cetății veșnice. Grație stăruințelor pâr. Emil Juga ziua aceea a fost un foarte bine folosit prilej de captivantă manifestare română și creștină. Printre persoanele ce au luat parte la sf. slujbă și la Tedeum-ul ce întregia atât de solemn cuvântarea pâr. liturghisitor, se remarcă: Excel. Sa, d. Nic. Comnen, ministrul României pe lângă Vatican, cu Doamna și Dșoara; Gheorghiu, atașatul militar român la Roma; Mons. Montini, dela secretariatul de stat al Sanctității

Sale; Mons. Dini, rectorul Propagandei; Ducesa și Ducele de Rivera; contele de Paus; contesa Alberti Mastai Ferretti; contesa Rodeanu; prof. Emil Panaitescu, dir. Academiei române din Roma; P. Golenvaux, rectorul colegiului grec, contesele Negri și altă lume multă și aleasă. Corul de studenți al d. Duca a stors admirația întregii asistențe cu răspunsurile-i liturgice, și mai cu seamă cu Priceasna și finalul serbării: imnul nostru regal. — Ușor de imaginat sentimentele cu cari s'au depărtat la ale sale toți cei prezenți.

Locale. Dumineca viitoare, a Samarinencei, va predica în catedrală pâr. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan.

— Sâmbăta trecută elevii Școlii de arte și meserii „Sf. Iosif” au dat, în sala de gimnastică a liceului de băieți, un foarte drăguț *festival artistic*. S'a jucat piesa „Ovidiu Șicană”, în bine chibzuit cadru de cor și declamări.

Dela Agru din București. Harnica organizație agristă din capitală s'a îngrijit ca pe Dumineca trecută să mai aibă o conferință. Spre acest scop a invitat pe pâr. Agârbcianu, care s'a și achitat așa cum numai sf. Sa știe, tratând tema: „Concepția creștină despre societate și viață”. Sala plină a Fundației universitare Carol II a răsplătit cu aplauze vițoroase pe oratorul ce a știut să prezinte atât de sugestiv lumea de idei și simțeminte ce e în stare să inspire creștinismul celor ce-l înțeleg și-l practică. — Un cuvânt cald a rostit, cu acest prilej, d. director al Colegiului național Sf. Sava, Ștefan Pop, înviind icoana măreței adunări din 3/15 Maiu 1848 de pe Câmpia Libertății dela Blaj, aniversarea căreia a prăznuit-o neamul românesc chiar în acea zi.

† **Alexiu Colcerlu**, absolvent al Academiei de teologie din Blaj, licențiat în drept, proprietar, a trecut la cele veșnice în 18 Maiu c. în anul 37 al vieții sale pline de nobile stăruinți. — Fie-i partea cu dreptii!

Expoziție de pictură. S'a deschis în 21 l. c. în localul Casinel Meseriașilor din Blaj (Casa Martin). Prilej bun pentru a achiziționa tablouri de ale unor maeștri cu nume. Se primesc și icoane vechi pentru îndreptat și reparat. Expoziția rămâne deschisă până în 29 l. c și se poate vedea toată ziua.

ambow. Critica acestei opere e încă tot... pe ale de a se face. Drept că nici nu-i ușor să răfăiești cu o inteligență de talia lui Hefele și Hergenroether cu cari a fost asemănată. — Sistemul principesei Wolkonsky nu se întemeiază pe dărmare, ci pe clădire: arată ceace e într'adevăr ortodox, și printr'asta într'adevăr catolic, în Răsărit. Mărturia o fac înșiși sfinții Părinți orientali.

3. **Mihail Gerebtsoff.** Om din societatea înaltă, cu legături în cercurile guvernamentale bărbat de știință. Adâncește și el istoria bisericii și o încheie la fel cu Solovieff și principesa Wolkonsky: se face catolic. Scrie sub pseudonimele Sergie Astchoff și Vasile Livansky. Polemizează cu metropolitul Macarie, autorul unei dogmatici, și cu teologul de vază Bogodsky. Are partea sa de merit în cristalizarea catolicismului rus ce tindea spre concretizarea în forme exterioare bine definite.

4. **Nicolae Tolstoi**, fiul lui Alexei, marele maestru al curții imperiale, vine să întregiască, numai la timp, opera schițată deja de cei poeniți. Face școală militară, dar sufletul îl mână spre preoție. Solovieff îl îmbărbătează. Stăruie în gândurile sale și isbutește să între la Academia teologică ortodoxă din Moscova. Studiul teologiei îi clatină din temelii convingerile schismatic-ortodoxe. Totuși se sfințește de preot. Întreprinde apoi o călătorie în jurul lumii, cercetând regulat casele de misiuni catolice. În 1894 Leo XIII îi primește mărturisirea de creștință și-l încardinează patriarhiei de Antiohia. După aceasta revine la Moscova, unde-și aran-

jază o capelă în casa proprie. Oficialitatea pusă în curent cu acest lucru, îl silește să părăsiască orașul, după ce îl disqualifică. Fuge la Petrograd. Recurge la bunătatea Țarului. I-se acordă „favorul” de a putea fugi peste Finlanda în străinătate, fără să fie șicanat de poliție și jandarmerie. Abia doi ani mai târziu i-se permite să se așeze la Moscova, bine înțeles că după ce a fost deposedat de toate bunurile sale. Ceeace însă nu l-a înfrânt, nici nu i-a micșorat zelul apostolic. În foc se lămurește doar aurul și în suferințe se călește voința.

5. **Alexei Zertchaninoff.** Preot dela sate. Din Borissovo, gubernia Nijni-Novgorod. Se născuse la 1850, din familie de preot. Face seminarul în Nijni-Novgorod, pe vremuri când în școlile bisericesti se propunea încă în latină. Silit ca păstor sufletească să se războiască cu tot felul de sectari, studiază temeinic doctrina ortodoxă în izvoarele sale autentice: Sfinții Părinți, istoria conciliilor, cărțile liturgice. Rezultatul: în 1896 se declară catolic, fără să fi fost influențat de cineva din afară și de altceva afară de adevărul ce i-s'a desvilit de sine, convingător și irezistibil de atrăgător. Părit la cerberii pravoslaviei e arestat numai decât și încarcerat ca „delicvent religios”. Anii de temniță nu-s ani pierduți. Cu o peană de gâscă și cu cerneală de fabricație proprie, scrie o voluminoasă apologie a catolicismului, bazat numai și numai pe material publicat până atunci prin publicațiile bisericesti ruse. Grație intervențiilor făcute pe lângă împărăteasa Maria Fedorovna (la 1900) scapă din prinsoare cu o sin-

gură condiție: să nu se mai miște de pe moșioara ce-și câștigase în vremuri mai tihnite. În același an trece în catastihul preoților supuși arhiepiscopului unit de Lwow (Lemberg).

6. **Dșoara Natalia Ouchakoff.** Rudenie deoparte cu M. Gerebtsoff și cu pâr. Tolstoi, de altă parte cu ministrul de interne Stolypin, idealistă și îndrăzneată, această floare a societății înalte de Petersburg e o mândrie și totodată o peatră de temelie a bisericii unite ruse. Cu legăturile ce avea face posibilă pr. Zertchaninoff, în pragul revoluției din 1905, o călătorie la mitropolitul Szeptycky din Galizia și la Roma. Pe răstimpul răzmeriței tot dânsa îl apropie de capitală. O vreme îl ține acuns pe moșiile sale dela hotarele Finlandei, dar după manifestul de libertate religioasă din 17 Octomvrie 1905 îl face să se stabilească în chiar inima capitalei, pe malul drept al Nevei, strada Polzoff, nr. 12, unde se deschide cea dintâiu capelă unită rusă pe pământ rusec. Eleva principesei Wolkonsky se arată vrednică de maestra sa. Drept însă că teată mișcarea n'avea încă aprobarea oficială a forurilor civile competente. Dar va avea-o. Fiica sufletească a pâr. dominican Lagrange dela ambasada franceză nu-i dintre acelea cari să bată în retragere din fața greutăților.

Revistă nouă. La 8 Maiu a apărut întâiul număr al revistei săptămânale „Lectura Presei Universale”, scurt LU (București, Strada Bărăței 31. Prețul unui număr 10 Lei). Este ediția românească a cunoscutei publicații franceze din Paris, care are același nume. Prezintă evenimentele importante ale săptămânii reoglindite în articoli de seamă a marilor publicații de presă din toată lumea. Ediția românească, firește, înlocuiește unele părți din cea franceză cu reproduceri din presa noastră. Este o publicație utilă, instructivă, practică. Dacă execuția tehnică va reuși să se ridice la nivelul ediției franceze, va găsi și la noi, nu ne îndoim, cititori numeroși. — I-o dorim.

Telefonul „Unirii“

P. Reghin. Nimic nou pe frontul... nedreptății bisericii noastre în buget. Așa că agitația ce stăpânește organizațiile „Agru“-lui este explicabilă. Credem totuși, din motivele pe cari le-am arătat în numărul nostru din 7 Mai, că nu-i bine să începem încă acțiunea de care se vorbește. Avem nădejdea, că guvernul ne va face dreptatea garantată în lege și de cuvântul Regelui. Să încercăm, dar, a mai întinde răbdarea și dincolo de puteri. — Dumnezeu ne va ajuta!

I. Sibiu. Articolul „Ucenicii lui Fotie“ din ultimul număr al „Telegrafului“ numai la prima citire pare zăpăcit și fără șir. În realitate are înțelesuri adânci și semnificație tainică. Este, dacă vreți să știți adevărul întreg, ramul de oliv al păcii care ni-se întinde nouă. Iată cum: Articolul crede, că noi ne supărăm des pe confrății sibieni, și anume »ori decăteori ne spun adevărul gol gol« și »ne zic pe nume: papistași«. Noi, la rândul nostru, îi rugăm să nu mai aibă muștrări de conștiință din partea asta. Nu avem, ce-i drept, cultul golului și nici al golicunilor; adevărul îl primim însă totdeauna cu bucurie sinceră. Și dacă țin să ne amintească mereu, că facem parte din Biserica universală, chivernisită de Papa dela Roma, departe de a ne supăra, ne fac mare bucurie. Este marea noastră mândrie această legătură mântuitoare. De altă parte, dânsii încă declară categoric, că nu se supără de loc, ci dimpotrivă, »zimbesc compătimitor«, când noi le zicem »ucenicii lui Fotie«. Prin urmare: pacea-i sfântă și bucuria netulburată, deoparte și de alta. Ce vreți mai mult? — Ce rost a mai avut atunci să se scrie întreg articolul? Ei asta-i! Pentru a se evidenția acest acord desăvârșit! Și încă pentru ceva: din dragoste frățească. Ne dau o mică lecție, despre corecta întrebuintă a cuvintelor. Iată-o: »Oricât de puțină istorie ar ști supărații (?) noștri frați din mica Romă și oricât de puțin i-ar ajuta provinciala lor glagorie, ei știu că Fotie n'a fost un întemeietor de religie; prin urmare oricât de »bizantini« am fi, nu putem fi ucenicii lui. Nici descendenții, nici frații lui — decât în ordine duhovnicească«. — Suntem mișcați de aceasta atențiune. Nu trebuia totuși să se ostenească, fiindcă și noi exact așa am înțeles cuvintele: sunt ucenicii lui Fotie în ordine duhovnicească. Ferit-a Sfântul să ne fi gândit la altfel de descendență și frățietate. Și în acest înțeles vom întrebuinta fraza și pe viitor. Lucru care, de sigur, nu-i poate supăra. Că doară nu le va fi rușine de părintele lor »în ordinea duhovnicească«? Pildă au pe Luterani, cari poartă cu mândrie numele lui Luther. — Cine mai crede acum, că articolul »Telegrafului« e plin de ciudățenii?!

D. București. Ne miră și pe noi, că revista bisericăscă »Viitorul« n'a găsit ceva mai bun de publicat, decât strigarea îndurerată a unui cucernic Părinte, că »uniții nu vor să se mai întoarcă la ortodoxie!« (Nr. din 1 Mai c.). Se va fi gândit, probabil, mai mult la sentimentele bune ale autorului, decât la nivelul intelectual atât de... nepretențios al articolului. — Ținând seamă de buna lui credință, îi recomandăm, de-o pildă, cele scrise de d. Dr. Corbul, în »Sic cogito«, de care vorbim în altă parte a gazetei. Va vedea cum pune problema un mirean, care nu face paradă de prea multe citate docte. Are însă judecată sănătoasă și sinceritate. Un preot ortodox să fie mai puțin orientat în chestiune?

Consistorul arhiepiscopesc gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, BLAJ

Nr. 1877—1932.

Publicăm prin aceasta vacant postul de inginer-arhitect arhidiecezan.

Retribuțiile împreunate cu acest post se compun din 80 % după taxele, ce se croiesc pentru operatele și comisiunile tehnice, executate de inginerul arhidiecezan, în baza tabelului aprobat de acest Consistor cu data 10 Ianuarie 1931 No. 31.

Intrucât persoana angajată nu va locui în Blaj, va fi obligată a se deplasa la Blaj cel puțin pe o zi tot la două săptămâni, unde va sta la îndemână acestui Consistor și Venerabilului Capitlu, pentru îndeplinirea agendelor sale, punându-i-se la dispoziție un birou la Administrația Centrală Capitulară.

Intreg serviciul, cu toate drepturile și datorințele inginerului-arhitect arhidiecezan sunt precizate în Regulamentul de data 27 Aprilie 1929 No. 2799, cu mici modificări introduse din ședința consistorială de astăzi, și în tabelul citat mai sus. Conținutul lor se poate vedea la Administrația Centrală Capitulară din Blaj.

Celce doresc să obțină acest post, vor avea să-și înalțeze cererile la acest Consistor, până la 6 Iulie 1932, însoțite de documente din cari să se vadă calificarea lor academică și practică de până acum.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 17 Mai 1932.

Dr. Vasile Suciș
Arhiepiscop și Mitropolit.

— „ELECTRICA“ S. A. — BLAJ —

CONVOCATOR

Domnii acționari ai societății anonime „Electrica“ din Blaj sunt invitați în sensul art. 9 și următorii din statutele societății și art. 157 din Codul comercial, la

VI-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ține în 30 Mai a. c. la orele 4 d. m. în localul Casinei Române cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori examinarea și aprobarea bilanțului pe 1931 și darea absolutoriului.
3. Distribuția profitului curat.
4. Intregirea Consiliului de administrație.
5. Fixarea marcelor de prezență pe 1932.
6. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de Administrație conform statutelor.

Domnii acționari sunt rugați să participe la adunare, depunându-și la cassa societății Adm. Centrală Capitulară, ori la banca „Patria“ acțiunile eventual documentul de procură pe cel mai târziu 28 Mai a. c. la orele 6 seara.

Blaj la 13 Mai 1932.

„Electrica“ s. a. Blaj

Iacob Popa m. p., președinte

ing. George N. Barbu m. p., director

Cto Bilanț la 31 Decembrie 1931.

Cto Cassa numerar 41.545—	Cto Capital social 1.500.000—
disp la bănci 501.200—	„ Fond de rezervă . 260.000—
542.745—	„ „ „ penzie . 80.000—
„ Investiții 1.100.000—	„ „ „ amortizare 230.000—
„ Debitori 1.068.311—	570.000—
„ Mărfuri 57.480—	„ Creditori 533.866—
	„ Dividendă neridicată 22.650—
	„ Profit Curat 142.020—
	2.768.536—
	2.768.536—

Cto Profit și Pierderi

Cto Salare 275.900—	Cto Consumație 480.275—
„ Marce de prezento 22.400—	„ Proviziuni 38.267—
„ Spese de Administrare 64.388—	Din vânzare de mărfuri 66.376—
„ Contribuție și Comp. timbru 80.210—	
Profit Curat 142.020—	
	584.918—
	584.918—

Pentru contabilitate
Ing. George N. Barbu

Blaj din ședința consiliului de Administrație ținută la 13 Mai 1932.

Iacob Popa ss.
Muntean ss.

Dr. Ambrosiu Chețianu ss.
Ioan F. Negruțiu ss.

Dr. Victor Macaveiu ss.
Ștefan Pop ss.

Ion Popu-Câmpeanu ss.

Alimpiu Aron ss.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj la 16 Mai 1932.

Membrii Comitetului de cenzori

Aurel C. Domșa ss.
președinte

Vasile Moldovan ss.

Simeon Gizdavu ss.

Ioan Pușcaș ss.

Traian Novac ss.

(68) 1

Aviz important!

Căminul „Sf. Iosif“ din Sovata, proprietatea Congregației de surori „Sf. Maria“ din Blaj, va fi deschis dela 15 Iunie până la 15 Septembrie.

Are 27 camere, frumos mobilat și provăzute cu tot confortul modern. — Va fi condus de surorile Congregației.

Prețurile cele mai reduse. Mâncare aleasă și gustoasă; la dorință după prescrieri dietice.

3-4

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, executate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

7-1 999